

LŠIVPS
LIETUVOS ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ VADOVŲ PROFESINĖ SAJUNGA

Profesinė sąjunga, Panevėžio g. 25A-14, 92315 Klaipėda, tel. + 370 612 46 648,
el. p. vadovuprofsajunga@gmail.com
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 304532053

Socialinės apsaugos ir darbo ministrei
Monikai Navickienei
El. p. monika.navickiene@socmin.lt

2023-10-02

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
Ministrui Gintautui Jakštui
El. p. ministras@smsm.lt

Lietuvos savivaldybių asociacijai
El. p. jonas.mickus@lsa.lt
El. p. audrone.vareikyte@lsa.lt

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS IR SAVIVALDYBIŲ ĮSTAIGŲ
DARBUOTOJŲ DARBO APMOKĖJIMO IR KOMISIJŲ NARIŲ ATLYGIO UŽ DARBĄ
ĮSTATYMO NR. XIII-198 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO**

Lietuvos švietimo įstaigų vadovų profesinė sąjunga (toliau – **LŠIVPS**) susipažino su Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos parengtu ir Lietuvos Respublikos Seime jau registruotu Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatymo Nr. XIII-198 pakeitimo įstatymo projektu (Reg. Nr. 23-12712) (toliau – **Pakeitimo įstatymo projektas**), kuriuo šis įstatymas yra išdėstomas nauja redakcija (toliau – **Įstatymo nauja redakcija**), ir šiuo argumentuotai nurodo, kad Įstatymo naujoje redakcijoje numatyti kardinalūs pokyčiai nuo šiuo metu galiojančios įstatymo redakcijos iš esmės blogina Lietuvos švietimo įstaigų ir Švietimo pagalbos įstaigų vadovų, jų pavaduotojų, skyrių vedėjų bei įstaigose dirbančių specialistų ekonomines sąlygas.

LŠIVPS teikia toliau nurodomas pastabas ir komentarus dėl Įstatymo naujos redakcijos:

1. Įstatymo naujos redakcijos 5 straipsnio 5 dalyje nurodoma „Savininko teises ir pareigas įgyvendinanti institucija nustato jos valdymo sričiai priskirtų biudžetinių įstaigų vadovų darbo apmokėjimo sistemą, kurioje detalizuojami biudžetinės įstaigos vadovo pareiginės algos koeficiento nustatymo kriterijai (biudžetinės įstaigos veiklos pobūdis, jos dydis, jos veiklos ir sprendimų galiojimo ribos ir pan.) ir, atsižvelgiant į nurodytuosius kriterijus, nustatomi pareiginės algos koeficientų dydžiai ar jų intervalai, taip pat priemonių dydžiai ir jų skyrimo tvarka“.

Tokia formuluotė yra neaiški/nekonkreči ir sudaranti sąlygas biudžetinės įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančiai institucijai piktnaudžiauti tokiu reglamentavimu tvirtinant darbo apmokėjimo sistemą.

2. Įstatymo naujos redakcijos 7 straipsnio 3 dalyje nurodoma „Švietimo pagalbos įstaigų vadovų, jų pavaduotojų, kurių darbas laikomas pedagoginiu, pareiginė alga nustatoma pagal šio įstatymo 2 priedą, atsižvelgiant į pareigybių sąrašą nustatytą darbuotojų pareigybių skaičių,

vadovaujamo darbo patirtį, kuri apskaičiuojama sumuojant laikotarpius, kai buvo vadovaujama įmonėms, įstaigoms, organizacijoms ir (ar) jų padaliniais, ir kitus darbo apmokėjimo sistemoje nustatytus kriterijus“.

Įstatymo naujos redakcijos 2 priedo 50 punkte pateiktoje lentelėje nurodoma, kad švietimo pagalbos įstaigų vadovų ir jų pavaduotojų, kurių darbas laikomas pedagoginiu, pareiginės algos koeficientai nustatomi pagal pareigybių skaičius ir vadovaujamo darbo patirtį. Tačiau, jeigu darbas yra laikomas pedagoginiu, tai kodėl pareiginės algos koeficientai nėra nustatomi pagal pedagoginio darbo stažą, kaip mokyklų vadovams ir mokytojams.

Tas pats komentaras ir dėl Įstatymo naujos redakcijos 7 straipsnio 5 dalį dėl švietimo pagalbos įstaigų skyrių vedėjų, kurių darbas laikomas pedagoginiu, pareiginės algos koeficientų nustatymo.

Neaišku kaip toks reglamentavimas dera su Įstatymo naujos redakcijos 7 straipsnio 7 dalimi, kurioje nurodoma *„Pareigybių, kurias atliekant darbas laikomas pedagoginiu ir įskaitomas į pedagoginio darbo stažą, sąrašą tvirtina švietimo, mokslo ir sporto ministras“.*

Siūloma: Švietimo pagalbos įstaigų vadovų, pavaduotojų ir skyrių vedėjų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientus sieti ne su vadovaujamo darbo patirtimi (metais), bet su pedagoginio darbo stažu (metais). Švietimo pagalbos įstaigų vadovų, jų pavaduotojų, skyrių vedėjų darbas yra laikomas pedagoginiu, todėl būtų tikslinga, kaip ir mokyklų vadovams, algos pastoviosios dalies koeficientus sieti ne su vadovaujamo darbo patirtimi (metais), bet su pedagoginio darbo stažu (metais).

Pakeisti Švietimo pagalbos įstaigų vadovų ir pavaduotojų skaičiaus intervalus, priartinant juos prie realiai tarnybose esančių pareigybių skaičiaus. Net trečdalis šalies tarnybų turi iki 10 darbuotojų, beveik pusė tarnybų turi nuo 10 iki 20 darbuotojų ir mažiau nei penktadalis turi daugiau nei 20 darbuotojų. Šiuo metu tik dvi tarnybos turi daugiau nei 50 darbuotojų.

3. Dėl Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnyje (Biudžetinių įstaigų darbuotojų veiklos vertinimas) aprašytos, kardinaliai nuo dabar galiojančios pakeistos, biudžetinių įstaigų vadovų, įskaitant ir švietimo įstaigų vadovus, veiklos vertinimo tvarkos reglamentavimo, LŠĮVPS reiškia ypatingai didelį susirūpinimą, nes tokia tvarka, kurią siūloma nustatyti, yra visiškai neaiški, nekonkreči, neapibrėžta ir suteikianti galimybes veiklos vertinimą atliekantiems asmenims nepagrįstai manipuliuoti tokia vertinimo tvarka.

Švietimo įstaigos vadovų metinius veiklos vertinimus atliekant net ir pagal dabartinę įstatymo redakciją ir galiojančius, Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021-01-11 įsakymu Nr. V-48 patvirtintus Valstybinių ir savivaldybių švietimo įstaigų (išskyrus aukštąsias mokyklas) vadovų, jų pavaduotojų ugdymui, ugdymą organizuojančių skyrių vedėjų veiklos vertinimo nuostatus (toliau – **Vertinimo nuostatai**), kiekvienais metais iškyla pavienių ginčų dėl to, kad savivaldybių merai nepagrįstai ir neteisėtai per daug plečiamai aiškina jiems šiais teisės aktais nustatytas pareigas ir teikia nepagrįstus veiklos vertinimus. Tai pagal siūlomą, Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnyje aprašytą tvarką, tokių piktnaudžiavimo ir nepagrįstų švietimo įstaigų vadovų metinės veiklos vertinimų neabejotinai pagausėtų.

Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnio 3 dalyje nurodoma *„Švietimo įstaigos vadovo veiklos vertinimo tikslas – įvertinti švietimo įstaigos vadovo veiklos efektyvumą, siekiant švietimo įstaigos veiklos kokybės“.* Absoliučiai neaišku, kaip realiai toks vertinimas turėtų atrodyti ir kokiame teisės akte bus nustatyti objektyvūs tokios vertinimo kriterijai bei tvarka. Tokia formuluotė neabejotinai sudarys pagrindą ir galimybes įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančio subjekto atstovams manipuliuoti ir piktnaudžiauti veiklos vertinimais.

4. Pakeitimo įstatymo projekto 2 straipsnio 8 dalyje nurodoma *„Kasmetinis veiklos vertinimas už 2023 m. atliekamas pagal šio įstatymo 1 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo ir komisijų narių atlygio už darbą įstatyme nustatytą tvarką“.*

Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnyje nurodyta veiklos vertinimo tvarka, kiek tai susiję su švietimo įstaigų vadovų veiklos vertinimu, yra absoliučiai neatitinkanti realybės, nekonstruktyvi ir sudaranti prielaidas švietimo įstaigos savininko teises ir pareigas įgyvendinančio subjekto atstovų

piktnaudžiavimui. Todėl nustatymas, kad veiklos vertinimas už 2023 metus bus atliekamas pagal šią Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnyje nurodytą veiklos vertinimo tvarką, kai švietimo įstaigų vadovams 2023 metams yra nustatytos konkrečios užduotys, siekiami rezultatai ir užduočių vertinimo kriterijai pagal Vertinimo nuostatus, yra prasilenkiantis su teisine logika, nes galiojantis ir norimas nustatyti veiklos vertinimo reglamentavimas yra visiškai skirtingi, o jokios tvarkos, pagal kurią turėtų būti atliekamas veiklos vertinimas, Įstatymo naujoje redakcijoje niekur nėra nurodyta.

Apskritai, kyla pagrįstas klausimas, kad priėmus tokį Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnį ir jam įsigaliojus nuo 2024-01-01, švietimo įstaigų vadovams nustatytos 2023 metų užduotys ir jų vykdymas praranda prasmę. Tuo labiau, kad šiuo nauju reguliavimu yra siūloma atsisakyti ir pareiginės algos kintamosios dalies, kuri, pagal dabartinį reglamentavimą, būtent ir priklauso nuo kasmetinio veiklos vertinimo rezultato.

5. Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnio 7 dalyje ir jos 1-4 punktuose yra nurodoma, koks gali būti veiklos vertinimas.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad nėra pateikiama jokių objektyvių kriterijų ir nenustatoma tvarka, kuri teisėtai, teisingai ir pagrįstai leistų asmenims, kurių veikla bus vertinama, suprasti kodėl yra nustatomas vienoks ar kitoks vertinimas. Priėmus tokį pakeitimą, būtų sudarytos galimybės vertintojams piktnaudžiauti užimama padėtimi ir nustatyti vertinimus, kurie nėra niekaip pagrįsti.

6. Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnio 9 dalies 1-4 punktuose, kuriame kalbama apie situaciją, kai *„biudžetinės įstaigos darbuotojo veikla įvertinama kaip viršijanti lūkesčius, tiesioginio vadovo rašytiniu motyvuotu pasiūlymu biudžetinės įstaigos darbuotoją į pareigas priimančio asmens sprendimu“* nurodomas terminas „gali būti“.

LŠĮVPS pagrįsta nuomone, tokio termino, kaip „gali būti“ naudojimas šioje atveju sudaro teisinio neapibrėžtumo situacijas, kuriose, vėl gi, kyla piktnaudžiavimo teisėmis ir užimamomis pareigomis pavojus, nes nėra nustatyta konkrečių kriterijų kada koks sprendimas iš pateiktų alternatyvų turėtų būti priimtas.

Be to, Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnio 9 dalies 1 punkte nurodoma *„biudžetinės įstaigos darbuotojui, atsižvelgiant į darbo apmokėjimo sistemos nuostatas, gali būti nustatomas didesnis pareiginės algos koeficientas, taikant ne mažiau kaip 0,06 didesnę pareiginės algos koeficientą, tačiau ne didesnę negu tai pareigybei nustatytas didžiausias pareiginės algos koeficientas, o mokyklos vadovui, jo pavaduotojui ugdymui, mokyklos ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjui, švietimo pagalbos įstaigos vadovui, jo pavaduotojui ir švietimo pagalbos įstaigos skyriaus vedėjui, kurių darbas laikomas pedagoginiu, – ne didesnę negu 1,4 šio įstatymo 2 priede nustatyto pareiginės algos koeficiento, arba“*.

Tokiu siūlomu pakeitimu švietimo įstaigų vadovai lieka blogesnėje situacijoje, nei ta, kuri yra galiojant dabartinei įstatymo redakcijai bei Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutarties nuostatoms. Tokia situacija yra neteisinga ir pažeidžianti teisinės valstybės teisėtų lūkesčių principą, todėl koreguotina.

7. Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnio 10 dalyje nurodoma *„Kai biudžetinės įstaigos darbuotojo veikla įvertinama kaip iš dalies atitinkanti lūkesčius, jo teisinė padėtis nesikeičia, tačiau biudžetinės įstaigos darbuotojui nustatomas privalomas kvalifikacijos tobulinimas“*.

Visiškai neaišku, kas tas „privalomas kvalifikacijos tobulinimas“, kokia jo nustatymo ir siekiamo rezultato vertinimo tvarka.

Kaip neaiškūs paminėtini ir Įstatymo naujos redakcijos 9 straipsnio 11 dalyje naudojamas apibrėžimas *„neatitinka lūkesčių“*, bei šios dalies 1 punkte nurodomas dydis (0,1), kuriuo turėtų būti mažinama pareiginė alga mokyklos vadovui, jo pavaduotojui ugdymui, mokyklos ugdymą organizuojančio skyriaus vedėjui, švietimo pagalbos įstaigos vadovui, jo pavaduotojui ir švietimo pagalbos įstaigos skyriaus vedėjui, kurių darbas laikomas pedagoginiu. Vėl gi, toks pakeistas

reglamentavimas akivaizdžiai blogintų šių asmenų situaciją, vertinant su dabartiniu reglamentavimu, ir prieštarautų teisinės valstybės teisėtų lūkesčių principui.

8. Įstatymo naujos redakcijos 1 priede yra pateikti biudžetinių įstaigų vadovų pareiginės algos koeficientai ir darbuotojų minimalūs pareiginės algos koeficientai.

Visiškai neaišku ir nesuprantama, kodėl yra nurodomi minimalūs darbuotojų pareiginės algos koeficientai. Kyla pagrįstų klausimų pagal kokią tvarką bus paskirstomi savivaldybių biudžeto asignavimai, nes šioje lentelėje nurodyti švietimo įstaigų darbuotojai (pavadootojas ūkiui, raštinės administratorius ir t. t.) yra išlaikomi iš savivaldybės biudžeto gaunamomis lėšomis, tai panaikinus „žirkles“ ir palikus tik minimalius galimus dydžius, tikėtina situacija, kad savivaldybės niekada ir nenumatys didesnių, nei šiame įstatymo pakeitime nurodytų dydžių.

9. Įstatymo naujos redakcijos 2 priede siūlomi nustatyti pedagoginių darbuotojų, vadovų ir kitų ten nurodytų asmenų pareiginės algos koeficientai, nors ir neįvardijami kaip minimalūs, turėtų būti su pareiginės algos didėjimu, kuris yra numatytas galiojančioje Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinėje sutartyje ir privalo būti įgyvendintas.

Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas direktoriaus atlyginimas turėtų viršyti didžiausią mokytojo/ specialisto (tarnybose) atlygį ne mažiau kaip 40%. Atitinkamos nuostatos nustatytos ir Lietuvos švietimo ir mokslo šakos kolektyvinės sutarties (2022 m. gruodžio 23 d. Nr. S-861) 6.1 ir 6.2 punktuose.

Atsižvelgiant į nurodytą, LŠĮVPS pagrįstai mano, kad šio įstatymo pakeitimo projekto rengėjams būtina teisingai įvertinti šiame rašte pateiktus, o taip pat ir suinteresuotų asmenų pateikiamus susitikimų metu argumentus ir nesiūlyti įstatymo pakeitimo, kuris nustato akivaizdžiai prastesnę biudžetinių įstaigų darbuotojų padėtį, nei ta, kuri yra pagal dabar galiojančią įstatymo redakciją ir susijusias tvarkas.

Pagarbiai

Lietuvos švietimo įstaigų vadovų
profesinės sąjungos pirmininkė

Jolita Andrijauskienė